

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben hárhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Videkre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 4.

Kulturharc és műveltség.

A legműveltebb európai államok, mint Franciaország, Poroszország, Oroszország, Olaszország a kath. vallás szolgáit üldözik. Franciaországban I. Napoleon korában le is fejezték, korunkban csak behörtönözik, száműzik őket, fizetésüket lefoglalják s rágalmazzák, gyalázzák őket. Ha a műveltség a kath. vallás szolgáinak üldözésében áll, akkor a kínaiak, törökök s a pogányok Ázsiában műveltebbek mint az európai művelt államok, mivel ők a kath. vallás szolgáit, a hitküldéreket nemcsak üldözik, de meg is ölik őket. Az afrikai zulusok és kafferek még műveltebbek, mivel a kath. vallás szolgáit, a hitküldéreket, nemcsak megölik, de azok husát meg is eszik!

Tiszteljed atyádat és anyádat, hogy hosszú életű lehess a földön, melyet a te Úrad Istened ad teneked. Gonosz gyermek az, ki saját édes anyja a kath. egyház ellen emeli fel kezét, s azt üldözi, rágalmazza, mivel a kath. egyház gyermekeit születésüktől kezdve halálukig lelki-testi jótéteményekkel elhalmazza, sőt még halála után is imádkozik lelke örök üdvösségeért. Ily gonoszsgot Isten nem hagyhat büntetlenül.

Poroszország úgy látjuk felhagyott a kath. egyház szolgáinak üldözésével, a jó utra tért, virágozik is, első nagyhata-

lommá küzdötte fei magát. Franciaország vak gyűlölettel folytatja korunkban is a kath. egyház és vallás üldözését, a kath. egyház legidősebb leánya üldözi édesanyját, ki őt felnevelte, s nagy és dicső nemzeté tette. Elszász és Lotharingiát már elvesztette s a porosz katonák mint győztesek végig vonultak az ostrommal bevett büszke Páris utcáin. Hogy a jövőben mi vár e szerencsétlen államra — a jövő titka.

Oroszország a kath. egyház és vallás üldözője — szárazon és vizen legyőzve, megalázva fekszik a pogány japán lábainál, Olaszország, mely a kath. egyház fejének törvényes birtokát, mely nem az övé, hanem az egyetemes egyházé, fegyveres sereggel elfoglalta s a kath. egyház szolgáinak s a kath. vallásnak rágalmazása és elnyomásával tűnik ki, — legyőzve, megalázva fekszik a pogány Abesszinia lábainál. Szegény koldus állam, az anarchisták hazája. Mit hoz a jövő e szerencsétlen államra, az Isten titka. Angolországban és az északamerikai Egyesült Államokban a kath. egyház és vallás szabadságot élvez s virágozik a kath. egyház és vallás is és a két állam is.

Hazánkban a kath. egyház és vallás üldözése 1848. évtől kezdődik.

A kath. egyház és vallástól elszakadt s egymásnak ellenmondó vallásfelekezetek s a kath. egyház és vallás között, mely 1848 évig uralkodó s államvallás

volt, tökéletes egyenlőség és viszonyosság alapított meg az 1848. évi 20. törv. 2. §. szerint.

A Pázmány Péter bibornok által alapított kath. tudományos egyetemen egyedül a hittani kar katolikus, a többi tudományi ágon protestánsok és zsidók kath. egyház és vallásellenes tanokat adnak elő.

Mig az összes törvényesen bevett vallásfelekezetek főpapjaikat szabadon választják, a király azokat akadály nem léteiben — csak megerősíti — egyházi és iskolai vagyonuk jövedelmét az alapítók szándéka szerint szabadon felhasználják, de a kath. főpásztorokat, apát, prépost, kanonokot a most már vallás felekezet nélküli kormány ajánlatára nevezi ki a király.

Kath. önkormányzat (autonómia) és a kath. lelkészi jövedelem rendezése (kongrua) még korunkban sincs megadva.

A kötelező polgári házasság által a kath. házasságnak Jézus Krisztus által rendelt szentségi és fölbonthatlansági jellege hivatalosan meg van tagadva, a keresztény és zsidó között megengedett házasság által a kath. egyháznak ezen házasságot tiltó hitcikkelye lábbal van tiporva; a vallásfelekezetienségnek törvénybe iktatása által pedig a kath. egyház és vallásfelekezet is hivatalosan megtagadva, halálra ítélve.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az első csalódás.

Irta: Szilágyi Béla.
 (Folytatás és vége.)

II.

A Szentimrey családnál ma különösen jó hang uralkodott. Várták az öreg Virághynét, ki már jó tíz éve vált meg a családtól. Előkellő őr asszony volt és a felső Magyarországon első szerepet vitt. Férje nagybirtokos volt, de korán elhalt, és halálakor alig maradt annyi hagyatéka, amennyi épen elég volt a fia nevelésére. Virághynének egyetlen fia volt, ki mindenben örökölte atyja természetét, amikor már kinőtt a gyermek sorból, kártyára kapott és sokszor összezsaptak feje felett a kártya szenvedélyek mindent elsöprő hullámai. Ez az egy fiú volt az öreg Virághyné egyetlen büszkesége. Sok bajt okozott ugyan, de hát hol van olyan édes anya, ki megne tudna bocsájtani egy olyan fiúnak, kit egyetlen fiának nevezett.

Virághy Zoltán már nagyon túl ment azon a határon ameddig mennyei lehetett. Bár előkellő állása volt, de a hitelezők folyton zaklatták, legutolsó mentsége a nősilés volt. Pénzes lányt keresett. Legalább két ezer forinttal. Ezzel talán megtudja menteni magát, állását és becsületét. Egy havi haladékat kért hitelezőitől, gondolván addig csak hoz valahonnan pénzt a jó szerencse. Ez volt az utolsó szalmaszál, amelyhez a fuldokló kapkod, amidőn örvénybe viszi az ár.

Az öreg Virághyné megérkezett. [Egyedül jött. Nagy öröm volt, a Szentimrey családban, hol az öreg Szentimrey Ákos és leánya Irén a többi rokonokkal együtt fogadták a rég nem látott kedves nagynénikét, ki örömkönyeket hualtott a visszontlátás kellemes pillanatában. Az öreg néni örömteljes szívvvel gyönyörködött az ő rég nem látott kis Irinkójában. De hogyisne gyönyörködött volna. Tíz hosszú esztendőnek derengős, borongós napja futott el azóta, és az idő széppé, nagygyá nevelte Irént. Irén és Virághy Zoltán nem ismerték egymást. Azt a kevés időt amit gyermekkorukban töl-

tettek együtt, — a feledés homálya borította el.

A jó öreg néni aztán gyöngéden magához simogatta Irén fejcskáját.

— Édes kis leányom! . . . mily szépen meg nőttél, mióta nem láttalak. Az én fiam is nagy már. Derék jó fiú. Előkellő állást foglal el. Milyen boldog és nyugodt lennék én, ha benegetek együtt láthatnának. Lám, ha te az én fiamnak felesége lennél. Élneitek együtt boldogan. Milyen jó dolgok lenne. Lásd édes Irénkém! . . . neked nincsen édes anyád. Atyád öreg ember. Ki tudja mi van meg írva részünkre a nagy jövőben. Ma itt vagyunk az úgy lehet, hogy holnap már a sötét halál, örökké nyomasztó álma fogja le szemünket, gondold meg édes kis leányom. Aztán mond meg, amit határozta. Aztán sürgönyözzünk Zoltánnak, aki még holnap itt lehet. Holnap meg tarthatjátok az eljegyzést is, aztán Zoltán ki vesszi a szabadságát és még ebben a hónapban meg is esküdhettek.

Irén arca piros lett mint a rózsza. Andort szerette. Ismerte, hogy szelid jó fiú, de a két év mely közöttük áll rettenetes idő. S aztán a

— A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre —

MITTEILER EDE

angol divatszabó-cég

☞ Szövetek és bélések méterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be. ☜

Nagyvárad,
 Fő-utca.
 (Uri Casinó-épület)
 TELEFON 520.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít férfi öltönyöket, s minden e szakba vágó ruhaneműket. — Női costümök, valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

Két év a pápai trónon.

Két esztendő, hogy az áldott emlékezetű XIII. Leót a Szent-Péter trónján X. Pius föl-váltotta. A világ sokat kombinált. Majd ez lesz, majd az lesz a pápa, majd így, majd úgy alakul az egyház kormányzata. Mindebből nem lett igaz semmi. Az lett a pápa, akire senki sem, számított, hogy bebizonyosodjék, mi az, ami a pápaválasztó bibornokokat vezeti. Nem mellékes földi tekintetek, nem hűség, egyéni ambíció, ahogy a liberálisok, a szabadkőművesek szeretnék élíteni az emberiséggel. Hanem a szentlélek világossága és ereje.

Igy esett a konkláve választása a hosszú listán legutoljára kombinált velencei pátriárkára. Mennyit irkafirkáltak akkor a keresztényellenes lapok a pápáról. Hogy nem tud francziául, hogy nem diplomata, no és hogy a kvirinállal nagyon hamarosan ki fog egyezni.

Hiszen ő maga keresi a békét, az összeköttetést az udvarral. Az üzleti szellem lapjai azonban eljátszották kisdud játékukat. Sem azt, hogy a pápa nem elég munkabíró, nem elég rá termett, sem azt, hogy a krivinállal szemben a Vatikán ősi jogait földadja, nem hiszi el manap senki. X. Pius isteni erővel kormányozza Krisztus földi helytartójának székén az egyházat, éppenny, a hogy elődei is kormányozták. A viszonyok változhatnak, de Péter sziklája mindenkor rendíthetetlen. Kísérje a pápát további működésében is a Gondviselés ereje, világosító, utmutató, életető kegyelme.

A politikai válság.

Megsemmisítések.

Kristóffy ma délelőtt megszerezte magának azt a mulatságot, hogy ismét két vármegye határozatát semmisítette meg. Artatlan és czéltalan mulatság, melyet a belügynök most már csak a következetesség kedvéért folytat, mi-

után jogértő tanácsadói meggyőzték arról, hogy az egész megsemmisítési mozgalomnak értelme nincs.

A miniszter ugyanis abban a téves hitben ringatta magát, hogy a megsemmisítéseknek végső eredményében úgy szerezhet érvényt, hogy teljhatalmu kormánybiztosokat ültet a törvényhatóságok nyakára és feloszlatja a makacs-kodó törvényhatósági bizottságokat.

A fogalmazói karnak egyik ifju, szerény tagja a legutóbbi kebelbeli tanácskozás során felvilágosított a belügynököt, hogy hű álmódásokban ringatja magát és hogy neki nincsen módjában sem kormánybiztosot kiküldeni, sem törvényhatósági közgyűlést feloszlatni. Minden más rendelkezése pedig czéltalan, mint ezt az illető jogtudós az 1886. évi XXI. t.-cikkkel a kezében bizonyította.

Ha ugyanis a kormány másodszori felírás után ragaszkodik valamelyik rendelethez, csakugyan végre kell hajtani az intézkedést és ezért a közgyűlés nem vonhatja felelősségre a tisztviselőket. De a végrehajtás lehetetlen, ha a tisztviselők mégis a közgyűlés akaratát respektálják.

Az eljárás ugyanis az, hogy ebben az esetben előáll a főispán közvetlen intézkedési joga a tisztviselőkkel szemben. Föltéve, hogy a főispán a kormány szekerét tolja, felfüggeszti az alispánt, kinek helyébe lép a főjegyző és így tovább a sorban. Az egész sorozat felfüggesztése heteket vesz igénybe és közben a közgyűlés összeül és beleszól a helyettesítésekbe, hol minden egyes esetben újabb felírások jönnek. Még bonyolultabb a helyzet, ha a főispán sem hajlandó a kormány törvénytelenségeit támogatni.

A kormány ez esetben nem küldhet ki kormánybiztosot, hanem felterjesztést kell tennie a királynak, hogy a főispánt mentse fel é helyébe ideiglenes, vagy tényleges más főispánt nevezzen ki. Ehez azonban előbb embert is

keil találni, aki az adott esetben ideiglenes vagy végleges főispán-ságot vállal. Mindez annyit időt igényel, hogy az egész válság régen véget ér, mielőtt egyetlen törvényhatóságot rá tudnának kényszeríteni az engedelmességre.

Tehát csak úgy lehetne radikálisan végezni, ha az autonómiát fel lehetne függeszteni, ha a kormány feloszlatná a törvényhatósági bizottságokat és tejhatalmu biztosokat küldhetne ki.

Csakhogy a törvény erre sehol sem ad jogot a kormánynak, hanem világosan rendel, hogy az önkormányzati jogot csakis a törvény útján a törvényhozás függesztheti fel.

Mikor ezt Kristóffynak megmutatták, nyomozhatott prezedens után, hogy nem volt-e rá 1867 óta eset, hogy a törvény mellőzésével valahol törvényhatósági önkormányzatot felfüggesztettek volna. Egyetlen prezedens találtak, melyre azonban nem lehet támaszkodni.

Ugyanis Széll Kálmán alatt történt, hogy Szatmárvármegyét meg kellett fenyegetni, mert egész ügykezelése rendetlen volt és a kormány rendeleteit egyszerűen félretették. A fenyegetés pedig így szólt: »Ha pedig a törvényhatóság ezen újabb rendelkezéseimet sem fogja végrehajtani, kénytelen leszek a törvényhozásnak előterjesztést tenni, hogy a törvényhatóság önkormányzati jogát függesztesse fel.« A fenyegetés hatott, mert Széllnek volt alkotmányos többsége és szavát ve tudta volna váltani; de ha Kristóffy ilyet mondana, kinevetnék, hiszen még kisebbsége sincs, hát honnan venné a többséget a felfüggesztésekhez és a kormánybiztosok kiküldéséhez.

Csak egyetlen fegyver van a kormány kezében: a pénz. A vármegyék kezén nincsen pénz és a tisztviselőket az állami dotációkból tartják fenn, mely mintegy 20 millió koronát tesz. A kormány ezt ma csak hónapról-hónapra

jó néni igazságos szavai is nagyon elérzékenyítették. Gyorsan kellett határozni, mert a néni várta a választ. Zoltánnak jó állása van, azonnal elvett. Andornak még két év kell, akkor is, hát ha nem nyeri el azt az állást, amire pályázni készül. Atyám meghal... magamra maradok, hova megyek? Irgalom kenyéren éljék a mások nyakán? Oh az gondolatnak is borzasztó nekem...

Ilyen lelki gondolatokkal határozott Irén, miglen sirva borult az öreg néni jóságos keblére és alig hallhatóan sugta fülébe: gyermekek lesznek.

III.

Gyönyörű tavaszi nap ragyogta be a tájat a fák kibontották rügyeiket és a mezők illatárját elkapta a tavaszi szél. Az első tavaszi nap, amely szabadba szállította a hosszú tél után a szobák falai közé huzódott emberiséget. Andor is először indult ki a szabadba, hogy kissé ki szellőztesse fejét, amely már kába volt a sok tanulástól. Tanult éjjel nappal azért az egyért, kit szíve választott, és kinek élete kedvesebb a saját életénél, kinek mosolya boldogságot kölcsönöz neki és ki irányítója létszen teljes életének.

Ilyen remények biztatták a szegény szorgalmas fiút, ki mentől jobban belemerült e gon-

dolatokba, annál nagyobb szenvedéllyel forgatta a könyveket. Azóta a nevezetes bál óta alig találkozott Irénnel. Nem volt alkalom, hogy ígéretét vegye, de most elhatározta, hogy bármi is történjék, alkalmat keres és megkéri Irén kezét. Az öreg ural nem lehet sokra menni, utolsó találkozásukkor megígérte, hogy beszél a lányával.

Ki tudja beszélt-e nem-e? Izzó szenvedélyek vezették tehát Irénhez, már előre tanulta, hogy mit fog mondani, ha Irén elébe lép. Izgatott volt végzetlenül. De hogy is ne lett volna. Ez volt életének első lépése, első reménysege, mint a tavasz nyillásának első szál virága. Lassu, ideges lépésekkel indult tehát boldog reményekkel himezett utjára. Mentől jobban közeledett Irének háza elé, annál hevesebben dobogott a szíve.

Tudta és biztosan remélte, hogy nem tagadja meg ígéretét Irén, mert szereti, nagyon szereti. Az Irének háza régi ősi fészék volt. Keskeny szűk folyosó vezetett az udvarra, amelyet hatalmas lombkoronájú akácok árnyékoltak be. Ere a lombos, árnyas udvarra nyitottak az Irén virágos ablakai, melyeket gondos kezek ápoltak a hosszú hideg télen át. Sok virág volt itt amit Andor küldött és az egyik ablak az ő virágaival volt tele. Boldog, végtelen

boldog reményekkel lépte át Andor annak a háznak küszöbét. Visza tojtott lélekzettel állott meg az Irén szobájának ajtaja előtt. Kopogott, de nem jött válasz. Ismét kopogott.

— Szabad szólt halkan Irén.

Andor remegő kezekkel nyitott be a kedves kis szobába. A virágillat eltöltte minden valóját úgy érezte, mintha a menyországba lenne. A szobában csend volt. Irén szomoruan nyujtott kezet szerelmesének, de nem tudott szólni és míg Andor egy szenvedélyes csókot adott Irén kezeire, addig Irén hófehér keskenőjével egy könnyet törült le kipirult arcáról.

Néhány pillanat telt el úgy. Andor szivszorongva és ijedten nézte Irén megmagyarázhatatlan viselkedését, miglen a másik szobából egy fekete bajusszu, barna arcú ur lépett elő. Udvariasan meghajolt és bemutatta magát.

— Szentimrey Zoltán pénzügyi fogalmazó vagyok.

Ezzel egyidejűleg Irén is Andorhoz fordult és alig hallható hangon mondta:

— Szentimrey Zoltán, a vőlegényem.

Andor keserves zokogást fojtott vissza. Udvariasan meghajolt, hosszan csókolta meg Irén kezét, melyre egy forró könnycepp hullott bánatos szeméből, s mégtörtén, szótlannal távozott.

Lithion tartalma!

Gyógyvíz és üdítő ital.
Szénsavdús.
Könnyen emészthető!

A singléri

SZULTÁN-FORRÁS

Lithion tartalma!

húgyoldó és húgyhajtó hatása!

Szakorvosok előkelő betegek vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, emésztési és légzési szervek hurutainál páratlan sikerrel alkalmazzák, illetve használják Magyarország legolcsóbb gyógy- és élvezeti vizeinek egyike. A SZULTÁN-forrás kútközelisége: *Holénia Béla Eperjes* — Kapható *Kádár János* urnál *Nagyvárad*.

és még mindig az 1904. évi költségvetés alapjántalványozza ki. Ha a kormány ezt az utalványt ki nem állítja, a megyei tisztviselők nem kapnak fizetést. Akadt tanácsadó, aki Kristóffynak ezt javasolta is; de Kristóffy nem merete megcselekedni.

Ma meg már elkésett ezzel is, mert a társadalom szó nélkül elvállalná a tisztviselők ideiglenes eltartását.

A városi törvényhatóságokat ez a rendelet sem érintené, mert ők maguk kezelik pénzeiket és nem állami dotációból fizetik a tisztviselőket.

Pestmegye közgyűlése.

Pestvármegye e hó 10-én megtartandó közgyűlése elé nagy érdeklődéssel néz a közvélemény. Kétség sem tér hozzá, hogy ez a hazafias, erélyes vármegye a kormány megsemmisítő leiratait visszautasította és megismétli a passzív rezisztenciát hangoztató határozatát. A vármegye közgyűléséből a passzív rezisztencia közben felmerülő eseményekkel szemben való állásfoglalásra kiküldött hatvanötös állandó bizottság a kormány megsemmisítő határozatára feleletképpen a 10-iki közgyűlésen határozati javaslatot fog benyújtani. Ezt a határozati javaslatot még nem dolgozta ki a bizottság. Kilenczedikén délután fog összeülni és a határozati javaslatot ekkor dolgozta ki. A hatvanötös bizottság ülése előtt Kossuth Ferencz, Holló Lajos és báró Prónay Dezső konferencián formálazzák meg, micsoda határozatot hozzon a bizottság, hogy aztán formájában a közgyűlés elé kerüljön. A három vezetőférfiu már napok óta élénk levelezésben áll egymással, hogy a határozat szövegében megegyezzenek.

Tudósítónk ma felkereste a hatvanötös bizottság egyik tagját és a vármegye előkelő tisztviselőjét, aki a közgyűlés várható határozatáról, így nyilatkozott:

— A hangulatból és a vezetők előzetes megbeszéléséből és nyilatkozataiból biztosan következtegni lehet, hogy a vármegye előbbi határozatát megismétli, amint hogy másképpen nem is lehetséges. A határozati javaslat a kormány megsemmisítő leiratára meg fogja ismételni az ujonczállítás és az önkéntes adók beszedésének megtagadására vonatkozó határozatát. A kormány intő szövegét *energikus és kemény szavakkal fogjuk visszautasítani.*

Tudósítónknak arra a kérdésére, hogy mi a véleménye a hadügyminiszternek arról az intézkedéséről, hogy a gyakorlatokra való behívókat a törvényhatóságok megkerülésével, postán kézbesíti, egy előkelő vármegyei tisztviselő ezt felelte:

— A mi határozatunk a póttartalékosok gyakorlatára való behívására nem vonatkozik. Sok törvényhatóság ezt velünk együtt nem fogadta meg. Azért is a kormány nagy baklövésének tartom ezt az egyöntetű határozatot, mert csak olyan törvényhatóságot, amely a gyakorlatra való behívást nem fogadta meg, ebben a kérdésben is ellentállásba kerget.

Hogyan engedne a király?

A Pester Lloyd feltűnést keltő cikkét közöl.

Azt írja a cikkében, hogy a korona vezényszó dolgában is hajlandó engedékenységre, ha egy a hatvanhetes kiegyezésben gyökerező erős párt biztosítékot tud adni arra nézve, hogy a magyar vezényszó nem jelenti a dualismus lerombolásának megkezdését.

A király különben azt több nála járt politikusknak megmondotta. Persze biztosíték-adásról szó sem lehetett, mert hiszen például Justh Gyula és a király között állítólag a következő párbeszéd folyt le.

— Helyes — mondotta a király — megadom a magyar vezényszót. És mi lesz azután? . . .

— Főlséges uram — válaszolta a képviselőház elnöke — a függetlenségi párt tovább fog küzdeni programjának, a perszonal uniónak a megvalósításáért.

Bánffy Dezső Tisza-Dobon.

Mint Tisza-Dobról telegrafálják, Bánffy Dezső báró tegnapelőtt este 7 órakor érkezett oda. Az állomásnál Andrassy gróf hintaja várta, amelyen azután az Andrassy-kastélyba hatatott.

A két politikus még tegnapelőtt este hosszasan tanácskozott. Tegnap délelőtt folytatták a konferenciát.

Bánffy Dezső alkalmasint ma reggel utazik el Tisza-Dobról.

Szabadelvűek a 48-as pártban.

Igen jó forrásból értesülünk, hogy a szabadelvű párt több tagja a függetlenségi és negyvennyolczas pártba öhajjt belépni.

Ezek közül egy, aki nevezetes szerepet játszik a politikai életben, ezt mondotta tudósítónknak:

— Mindenről irnak a lapok; megírják azt, hogy belépünk az új pártba, a disszidensek közé vagy hogy pártonkívüliek maradunk. Csak arról nem szólnak; a mi részünkről a legtermészetesebb lenne, az *tudniillik, hogy belépünk a negyvennyolczas pártba.* Hiszen mindenki láthatja, hogy a hatvanhetes pártok helyzete nem tiszta. Oda vannak kötve olyan követelésekhez, amelyek programjukban nincsenek benne. Csak a függetlenségi párt szituációja ment ma minden kétértelműségtől. Ezért vélem én, hogy nekünk a függetlenségi pártba kell belépünk. Eddig nem követeltük a magyar vezényszót — hát most követeljük, mint a nemzet egyhangú kívánságát becsületesen és nyíltan. A hatvanhetes pártok keretében nem lenne módunk ezt megtenni. Ott folytatódná a gyanúsítás.

Tervezet a kibontakozáshoz.

Egy politikus következő tervezetet teszi közzé. egyik fővárosi lapban, mint részletes programot.

1. A hadsereget illetőleg.

1. Magyar honpolgár csak úgy kaphatja meg az egy éves önkéntesi kedvezményt, ha szóban és írásban kellőleg bírja a magyar nyelvet.

2. A Magyarországon levő katonai iskolák és kurzusokban magyar legyen a tanítás nyelve, valamint a törzstiszti és egyéb katonai vizsgálatoknál.

3. Magyarországon az azt megillető arány szerint állítandó fel minden tisztképző iskola és akadémia, amilyen nálunk még nincs, itt is okvetlenül szervezendő (hidász, hadmérnöki, tüzér, lovassági, vezérkari stb. iskola.)

4. A honvédség műszaki (tüzér, hidász stb) csapatokkal látandó el.

5. A magyarországi ezredek nyelve a magyar legyen, lehető legrövidebb időben; egyelőre a huszár és az itt sorozott ulánus és sorozandó dragonyos ezredek vezérleti és vezényleti nyelve magyarrá tétessék.

6. Már most csak olyanok nyerjenek itt alkalmazást a következő helyekre, akik a magyar nyelvet teljesen bírják.

a) a magyar királyságban levő tábornoki állásra — így hadtest-, dandár-, térparancsnoki stb. állásra,

b) főhercegek, magyarországi hadtest-, dandár- és ezredparancsnok mellé magyarul teljesen tudó szárnysegédi és segéd-tiszti állásra,

c) a katonai kórházakban egyelőre legalább egy orvos tudjon teljesen magyarul,

d) az itt működő katonai irodákban, hivatalokban stb. működő tiszti és egyéb alkalmazottaknak legalább fele olyan legyen, aki magyarul tud,

e) az itt működő sorozó-bizottságok katonai tagjai, különösen elnöke csak oly magyar honossági tiszt legyen, aki magyarul tud,

f) katonai attachékul csak oly tiszt legyen alkalmazható, akik teljesen tudnak magyarul.

7. A tengerészeti iskolákban a magyar nyelv rendes tantárgy legyen.

8. A Magyarországból kiegészülő ezredek zászlaja olyan legyen, mint a magyar honvédségé, a tengerészet zászlaja egyik felén az osztrák színt és címert, a másik felén a magyar színt és címert mutassa.

9. A magyar hadsereg megesketendő a magyar alkotmányra.

II. A külképviseletre vonatkozólag.

1. Minden osztrák-magyar nagykövetség-nél, ha nem magyar a nagykövet, annak helyettese magyarul tudó magyar honos legyen, az alábbrendeltek, valamint az egyéb alkalmazottak fele vagy harmadrésze magyarul tudó magyar honos legyen.

2. Konzulnak és helyettesének csak az alkalmazható, a ki a magyar közgazdasági viszonyokat teljesen ismeri, ahol a konzul nem magyar honos, ott helyettesének ilyennek kell lennie s a magyar nyelvet teljesen bírnia. A konzulátus alkalmazottjainak fele magyarul tudó magyar honos lehet.

3. Magyarországon konzulátusi iskola állítandó fel.

4. Az osztrák címer és zászló mellett a magyart is kell alkalmazni; a fel- és körirat német és magyar legyen.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket: *hogy úgy hátralekban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek,* hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Elzárják a vízvezetékét.** A tikkasztó forráság miatt óriási a vízfogyasztás s a víz-pazarlás is annyira, hogy a város vízvezetéke csak a legnagyobb erőfeszítéssel bírja a várost vízzel ellátni. A vízpocséklás ellen módja van a hatóságnak, hogy a legszigorubbán lépjen fel s büntesse azokat, akik ilyen időben sem kímélik a vizet. A város azonban nem ezen az úton jár, hanem elzárja annyira a vízvezetékét, hogy alig csepeg. Tegnapelőtt este pedig majdnem egy óráig éppen semmi vizet sem adott a vízvezeték. Ilyen elzárása a víznek oktan és bűnös könnyelműség, mikor egyetlen szikra néhány perc alatt egész ház sorokat borithat lángba. A veszély terjedését aztán összetett kézzel nézhetnénk, daczára, hogy minden megnyugvásunk a vízvezetékben gyökerezik.

* **Villamos világítás a kir. táblán.** A napokban említettük, hogy az igazságügyi palota épületét villamos világításra rendezik be. Az igazságügyminiszter a kir. tábla épületére vonatkozólag is megengedte a villamos világítás berendezését. A munkálatokra már ki is irták a pályázatokat. A feltételek a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

* **Erdőégés.** Széplakon — mint tudósítónk jelenti — a *mölki apátság* nagy terjedelmű erdeje péntek reggeli 9 óra óta lángban áll. A tűz eddig még ismeretlen okból keletkezett s oly rohamosan terjed, hogy a lakosság minden igyekezete kárba veszt a tűz lokalizálása iránt. Már eddig is több mint *hatszáz* hold égett le.

* **Panaszok a villamos vasut ellen.** A villamos vasut építésével most gyűl meg a baja a városnak. Alig kezdték meg a vasut sineinek és a felső vezetékek tartóinak lerakását, illetve felállítását, minden felől érkeznek a panaszok a városi tanácshoz. Tegnap már megemlékeztünk Kiss Dávid beadványáról, melyben kifogásolja, hogy a villamos vasut egyik áramvezetőjének oszlopát a boltja elé helyezték s ez által a különben is megszükitett járdán a közlekedést akadályozzák. Tegnap Cziller Imre hasonló panaszszal járult a városi tanácshoz. Egy másik beadvány is érkezett tegnap a városi tanácshoz, melyben Hecht Lipót és társa kolozsvári-utcai nyersbőr kereskedő azt kifogásolja, hogy a villamos vasut sineit kolozsvári-utcai üzlete előtt közvetlen a gyalogjáró mellé helyezték el s ez által az üzlet forgalma meglesz akadályozva, mivel naponként nagyobb szállítmányokat kell üzletéből ki- és berakni. Kéri, hogy a vasut sineit üzlete elől helyezték át az utca más részére. Ennek a kérelemnek azonban aligha lehet valami eredménye, mert a vasut jóváhagyott tervek szerint épül s különben sem lehet egyesek kedvéért ide-oda helyezni. Az oszlopok felállítása dolgában pedig úgy lehetne segíteni, ha az illető háztulajdonosok nem görditenek akadályt a tartóknak a házak falára erősítése elé.

* **A pápa udvarából.** Az utóbbi időben az a hír terjedt el X. Pius pápáról, hogy beteg. Ez a hír, mint a római *Messagero* tudósítója mondja, nem igaz, az igazság az, hogy a pápa igen sokat szenved a nagy hőségtől. Laponi dr., a pápa orvosa, azt ajánlotta a pápának, hogy költözzék nyárra IV. Leó tornyába, ahol X. Leó is sokszor töltötte a nyarat.

* **Kanovics püspök-plébános meghalt.** A székesfővárosi katolikus papság doyenje, *Kanovics Mór*, józsefvárosi plébános ma éjjel meghalt. Mikor ma reggel 7 órakor szokás szerint a reggelit szobájába vitték, halva találták. Kanovics már régebbi idő óta betegeskedett, úgy hogy már tavaly felmentették a budapesti esperesi teendőik terhe alól; néhány nap óta már a szokottnál is rosszabbul érezte magát, úgy, hogy hosszabb üdülésre elutazni szándékozott. Szándékát megelőzte a halál. Kanovics több mint 25 éve a VIII. kerület plébánosa, azelőtt ugyancsak a VIII. kerületben káplán volt. Apát Bogisich halála után főesperes volt és a múlt évben címzetes püspökséget is kapott. A fővárosi törvényhatóság bizottsági tagja és a józsefvárosi kör alelnöke volt. Hetvenhárom éves kort ért. Temetése valószínűleg vasárnap délután lesz. A főváros a kerepesi-uti temetőben diszkrét helyet fog rendelkezésére bocsátani.

* **Vizhiány.** Tegnapelőtt újra megtörtént, ami a félmillió vizvezetéknek már szinte nyári betegségévé vált, hogy felmondta a szolgálatot. A vezető köröknek minden esetre már felkellene egyszer találni ennek a betegségnek a megszüntető szereit. Azután teljesen elfogultak lennének, ha egyedül csak őket okolnánk, hisz minden nagyobb városban érezhető a roppant forráság okozta vizhiány, Győr, Pécs, Debreczen mind érzi a szárazság következményét sőt Szegeden oly kevés a víz, hogy még a közközházban se jutt elegendő. Mi az igazat megvallva, mégis csak jobban állunk náluk, náluk persze titokban jut még a kelet lovasára s a fürdőszobába is. A vizhiány alkalmával akként segítenek a bajon, hogy a vezeték

ket hosszabb vagy rövidebb időre elzárják. Ez érthető: de kevésbé érthető, hogy az elzárás meglepetésszerűen, minden figyelmeztetés nélkül történik, a lakosok nem csekély bosszúságára.

* **A városi tisztviselők drágasági pótléka.** A városi tisztviselők drágasági pótlékát tegnap fizette ki a városi pénztár. Természetesen a kifizetés gyorsan ment, mert senki sem késedelmeskedett, hogy a rég várt segítséget felvegye. Úgy sem sokáig lesz a pótlék a tisztviselők zsebében, mert a mostani szűk viszonyok mellett mindegyüknek nagy szüksége volt rá. Annyi bizonyos, hogy a hi-telezőknek is jutott belőle s ezek sem bánják, ha minden hónapban kétszer fizetnének a városi tisztviselőknek drágasági pótlékot.

* **Hádkötelesek nősülése.** Rendes körülmények között mindazon hádkötelesek, kik a harmadik korosztályhoz tartoznak, kivétel nélkül engedély nélkül házasságot nem köthetnek. Mivel azonban az ország törvényen kívüli állapotban van és így a 3-ik korosztályból már kilépett ifjak tőlük nem függő okok miatt elő nem állíthatnak, engedély nélkül is nősülhetnek, állításkötelezettségüknek azonban utólagosan eleget tenni s így besoroztatásuk esetében a házasságkötésük folytán keletkező hátrányokat is viselni tartoznak.

* **Ipartestületek ügye.** A kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett valamennyi magyarországi törvényhatósághoz, melynek intenciója: 1. iparfejlesztési tervek előkészítése és megvalósítása; 2. ipari szövetkezetek létesítése; 3. házi ipar fejlesztésének és a házi ipari kézművek értékesítésének kérdése; 4. ipari és kereskedelmi szakoktatási intézmények, műhelyek, tanfolyamok létesítése; 5. kivándorlási mozgalmak ellen teendő ipari és kereskedelmi intézkedések; 6. munkás és munkaadó szervezeteket érintő akciók; 7. közszállítási ügyek; 8. mindennemű ipari és kereskedelmi vonatkozású intézkedés kezdeményezése, jóváhagyása; 9. az ipart és kereskedelmet érintő szabályrendeletek alkotása és törvényhatósági határozatok hozatala.

* **A postamesternők férjhezmenetele.** Megtörtént, hogy a postamesternők, ha vagyon és keresetnélküli egyénekhez mentek női, rövid idő alatt zavart anyagi helyzetbe jutottak, mert az amúgy is szűk postamesteri járandóság a megnagyobbodott család eltartását nem bírta el. Ehhez járult, hogy a foglalkozás nélküli férj, noha képesítéssel nem bírt, fogadalom, eskü vagy már erkölcsi kapocs nem fűzte a postamesternőt, a postakezelésben részt vett s felesége tudta nélkül nem ritkán visszaéléseket követett el, romlásba döntvén ezzel a postamesternőt, megkárosítván a kincstárt. A kereskedelemügyi miniszter ezen okból most elrendelte, hogy ha a postamesternő állásának megtartása mellett házasságra akar lépni, kötetes ezen szándékát esküvő előtt legalább hatt héttel a fölöttes postaigazgatóságnál bejelenteni s leendő férjének vagyoni és erkölcsi bizonyítványát s kereseti forrásaira vonatkozó okmányokat fejterjeszteni. Ha jövendő férjje esetleg a postahivatalban alkalmazást nyert, nyilatkoznia kell, hogy a szabályoknak aláveti-e magát. A postaigazgatóság bírálja el, hogy a postamesternő férjhez mehet-e vagy nem. Ha az igazgatóságnak kifogása van s a postamesternő ennek dacára ragaszkodik a férjhezmenéshez, a kincstárral kötött szerződését felmondottnak tekintik. Aki az előírt bejelentést nem teszi meg, fegyelmi vétséget követ el.

* **Szabad fürdőzés.** Nagyváradnak tudvalevőleg két uszodája van: a Pankolts-féle a városligetben és az özv. Feldmanné féle a Kis-hid mellett. Az elsőnek az a nevezetessége, hogy a város belsejében fürdőző mire hazaér belőle, még inkább melege van; a másik pedig azzal szerzett magának halhatatlan nevezetességet, hogy szabadon szemlélhették a város háza ablakából a fürdőzőket. Sokkal többen

fürdők azonban a szabad Körösben. Hát bizony a fürdözéssel is úgy van az ember, mint madár a levegővel; a szabadban jobban érzi magát, mint a kalitkában. Különösen este van nagy lubiczkolás végig az egész Körösön. Úgy néz ki ilyenkor a Körös medre a sok fürdőzőtől, mint a tej, ha légy esik bele. Az egész szárazságnak tán csak az az egy haszna van, hogy kicsi a víz és így nem igen lehet belefulladás.

* **Összeomlott épület.** Az Aradi-ut 13—183. szám alatt levő és *Kemény Odön* fiumei lakos, az *Adria* titkára tulajdonát képező lakóépület utcára néző fala tegnap délelőtt kidőlt az utcára. Szerencsére az épület ezen részében egy jelenleg üres műhely van és így az egész hosszában kidőlt fal, azonfelül, hogy a kocsi felét beborította törmelékkel, senki nem okozott kárt. Minthogy azonban a kiomlott fal után a többi falak is tovább omlhatnak, rendőrség közbiztonsági érdekből kénytelen volt a házban lakó négy szegénysorsú lakót azonnal kiköltöztetni s házból. A szegény embereket annál inkább súlyosan érinti a kiköltöztetés, mivel augusztus 1-én a házbért már adóba be is fizették a háztulajdonos helyett.

* **A talmács.** A nagypiac-téren vigan folyik a vásár. A pajeszek ide-oda röpködnek, a polosok, ezek a keleti vérű kis bestiák vigan dúsulnak a kaftánokban. Az eladók futkároznak a sátrak alatt, a vevők alkudoznak. A dologtalan publikum facézul ögyeleg. Valamelyes mosóra alkuszik egy asszony. Meg is veszi, le is vágják a végből, ki is fizeti. Éppen, hogy el kellene vinni. Az asszony megbicsakolja magát. Kifogása van, neki bizony nem kell Pártját fogja a rendőr, nyilván igazsága lehet. De a hosszuhaju mozaita a pénzt a viláért sem adja visza. Az asszony s a rendőr azzal, hogy majd megbánja, mert följelentik, eltávoznak. Az árus utána dobja az asszonynak a kelmét, de nem találja el. Miután okosabbat nem tehet, fölemeli s a port lerázza róla. Dühöng a kufár, segíti a szitkozódásban mély nyári ponygolában rikoltó hitvese. A kalmár egyszer csak fölföldöz feleségében a villámhárítót. Hirtelen lecsap rá, csakugy sesteteg.

— Te hallgass. Tüstént hozzád vágom azt a kendőt. Nem kell nekem tanító-mester. Nem kell nekem — *talmács*.

Hebron elvirult rózsája, aki férje-urától faját jellemző limonádé kezelésben részesülhetett egyéb alkalmakkor, elszőnyűtködött a kegyetlen drámai fordulaton és undorral eltávozott a balfeleken. A vásár ezenközben zavartalan kedélyességgel haladt tovább s a következő pillanában már egy zseb-metsző cigányasszony fejére hullaták az áldást a dinnyések.

* **Eltűnt leány.** *Vargha Sándor* cigányprimás tegnap délelőtt bejelentette a rendőrségen, hogy 16 éves nevelt leánya *Nedelka* Erzi tegnapelőtt délután eltávozott szüleinek Kisfürdő-utca 10. szám alatti lakásáról és azóta nem tért vissza. Az eltűnt leány magas termetű, hosszukás arcú, gesztenyeszin haju és kék szemű. Balkezefején vágás helye. Ruházata fekete szoknya, fehér derék és csattos lakcipő. Miután aggódó saúlei azt hiszik, hogy a leány rossz utra tévedt, ez uton kéri a közönséget, hogy a tapasztalatlan leányt feltalálása esetén haladéktalanul a rendőrségre kísértessék fel.

* **Deák redivivus.** A hirhadt sár- és kavicspanama ügy tárgyalása idején nem volt emlegettebb és ismertebb név Deák városi utmester nevével. Ő volt az egyik fővádlottja ennek a nagy helyi pernek. A híres rovásfák mestere az ő hosszú Batthányi szakálával, drabális, nyárszolgárisan kövér alakjával és óvatoss, titoktartó beszédével általánosan ismeretes személy volt a tárgyalások közönsége előtt. Amint a nagy szenzáció lecsillapodott, Deák utmester személye ismét háttérbe szorult. Lassanként elfelejtették őt, mint minden híres em-

bert. Azonban ma újból aktuális ember lett Deák. A villamos vasut építése, mely nagy változást jelent e város életében, oly nagy fordulatot csinált, hogy Deákot is reaktiválta. A mérő zsinag és jelző póznával kezében ott dirigálja ismét a munkás armáciát flegmatikus, fölényes modorával. Ugy érezheti magát, mint a rég pihenő harcos, aki újból löporfüstöt szagol. A régi jó időknek azonban vége. De hogy a vasutról is beszéljünk, a munka hatalmas léptekkel halad, a sinek, melyek a Templom-téren ágaznak bele a közúti vonalba, már majdnem az egész Kolozsvári-utcán levannak rakva. A Fő-utcán lassabban bontakoznak, mert ott egyuttal a járdát és kocsit is csinálják. Velenczén különben mozgalom van a polgárság körében, hogy a villamos vasut korábban végre megvalósulást nyerjen a Kolozsvári-utca kikövezése és rendezése. A már rég megszavazott betonjárda mielőbbi elkészítése ezen a főforgalmi vonalon már nem tűr tovább halasztást. A kavicskövet és villamos különben szépészeti szempontból sem összeillő fogalmak.

* **Merénylő katona.** Tóth-Ilés Mária napszámosnő tegnapelőtt este 10 óráját Kis-magyar-utca 36. szám alatti lakására igyekezett haza. A nagyhid közelében hozzá csatlakozott egy szőkehajú 37-es közlegény és mindenáron kísérőjéül kinálkozott. A toladó katonától menekülni óhajtván, az asszony futásnak eredt. A katona azonban utána sietett, kirántotta oldalfejtőjét és mellette szurta az asszonyt, aki eszméletlenül összeesett. Rövid idő múlva egy arra haladó nő segítségével bevásárolgott a kórházba, hol jelenleg is ápolás alatt áll. A brutális katona kiléte után nyomozati eljárást tett folyamatba a rendőrség.

* Párbeszéd.

Első polgár: Tudod-e miért nem söprik nébány nap óta az utcákat?

Második polgár: Nem tudom én.

Első polgár: Egyszerűen azért, mert söprés nélkül is van elég por. Kell is egyéb a söpre-tőknek.

Második polgár (helyeslőleg bólint): Csodálom nagyságodat, ó, bölcs férfiú.

* Több a halálozás, mint a születés.

Az egészségügyi viszonyok éppen nem kedvezők Nagyváradon a folyó évben. Az elmúlt hét hónap közül több olyan volt, amelyben a halálozások jóval túlhaladták a születéseket. A hivatalos orvosi jelentések minden hónapban külön kimutatják, hogy hány az idegen az elhaltak közül s ezt a város egészségügyének szépítésére leszámítják, pedig a valóság az, hogy ezek is itt, Nagyváradon halnak el. Az utolsó hónapban, júliusban 28 gyermekkel több született ugyan, mint ahány egyén elhalt, mégis január hó 1-ső óta még mindig 75 egyénnel több halt el Nagyváradon, mint ahány gyermek ez évben született. Így alig van kilátás arra, hogy a folyó év valami számbavehető szaporodással záruljon, mert az őszi hónapok rendszerint nem valami kedvezők az egészségügyi viszonyokra. A szaporodás tehát legfeljebb a bevándorlásra szorítkozik.

* **Adakozás.** A várad olasz-i plébánia-templom belső felszerelésére adakoztak: III. sz. gyűjtő iv. Gyűjtő: Bozsó Lajosné. Özv. Nyika Lőrinczné 30 f., G. G. 40 f., Szálku Ferencné 20 f., Lobodka Pálné 30 f., Oeksner Adolfné 10 f., Moldován Sándor 50 f., Kéri Gézáné 2 K, Várad Jánosné 60 f., Hrubiskó Antal 2 K, Juhász Rezső 40 f., N. N. 20 f., N. N. 20 f., Bodó János 1 K, Kaluzsa József 1 K, Ifj. Czverli János 1 K, D. N. 1 K, özv. Rózsa Béláné 20 f., N. N. 20 f., Konloszi Jánosné 40 f., Morvay Vilibárd 1 K, Gyagyovszky Jánosné 1 k, Balogh Mihályné 2 K, Kis Jánosné 1 K, Sinka Ferencné 20 f., N. N. 20 f., N. N. 40 f., Zsigáné 60 f., Somlainé 50 f.,

Vitális Emilné 50 f., Lovadi Gáborné 20 f., Dániel Antalné 40 f., Magyar Sándorné 10 f., Morgós Józsefné 60 f., Kis Lajosné 30 f., Bokor Miklósné 10 f., Szalontai Gáspárné 10 f., N. N. 4 f., Vonyik Jakabné 10 f., Tancsca Gergely 20 f., Kaló M.-né 50 f., Kisné 20 f., N. N. 20 f., Somlyainé 20 f., N. N. 40 f., Novák J.-né 20 f., Szodray Gáspárné 20 f., Hegyesi Gusztávné 20 f., Juhász Józsefné 20 f., Veres Sándor 18 f., Kalmár Sándor 20 f., Tógyer Ferencné 8 f., L. G. 60 f., K. I. 10 f., Karkusz Sándorné 60 f., Asztalos Jenő 1 K, Sárvány István 1 K, Kreszán János 1 K, Balogh Józsefné 1 K, ifj. Karger Sándor 1 K, Wihart Ferencz 1 K, Zsiskov Rudolfné 1 K, N. N. 40 f., Vajonszky Józsefné 40 f., N. N. 10 f., Oláh Lajos 20 f., Mondok Gyuláné 40 f., Takács János 50 f., Nagy Zsigmondné 40, Miskolczy L.-né 20 f., Porcsalmyné 20 f., Klem József 20 f., Kerecsi Gergelyné 20 f., Jónás Károlyné 40 f., N. N. 10 f., Bakonyi Gáspárné 10 f., Márton Juliska 20 f., Gramantik János 70 f., Fenyő Sándorné 10 f., Magyar Józsefné 10 f., özv. Szőke Mihályné 20 f., Szőke Bálintné 40 f., Vuti Antal 60 f., N. N. 40 f. Összesen 39 kor. 70 fillér. Az előbbi kimutatással együtt 7168 K 70 fillér.

IV. sz. gyűjtő iv. Gyűjtők: Borbély és Dobó Etel. Retsky Lászlóné 60 f., Igaz Jánosné 40 f., Bárányné 60 f., Misuta 60 f., Czenz Károlyné 1 K, K. K. 20 f., P. P. I. 40 f., N. N. 40 f., Tars Jánosné 60 f., Géczyné Becsey Ilona 1 K, Uzon János 1 K, özv. Mahelné 1 K, Tátray Kálmán 1 K, N. N. 40 f., Rossi Józsefné 20 f., N. N. 40 f., S. 20 f., Fekete Sándorné 1 K, Binyók Gergelyné 2 K, özv. Tóth Sándorné 20 f., N. N. 40 f., Krempánszki Teréz 30 f., Veiszlovits Adolf és Fia 20 K. Összesen: 34 K 10 f. Az előbbi kimutatással együtt: 7202 K 80 f.

V. sz. gyűjtő iv. Gyűjtők: Buhl Kornél és Csányi Gizella. In nomine Domini 2 K, Szahlander Károly 4 K, Csatáry főhadnagy 1 K, Körfy Károly 2 K, V.-né 40 f., Zlinszky Béláné 1 K, Györfy László 1 K, özv. Kelepecz Lajosné 1 K, Pap Abrahámné 1 K, N. N. 10 f., Puhl Ignáczné 2 K, Czinczár Lajos 2 K, Szabóné 20 f., Székely Sándorné 5 K, Novák Jánosné 10 f., N. N. 1 K, N. N. 10 f., Bartos Gábor 2 K, Bende Lajosné 2 K, N. I. 40 f., Lánszky 20 f., Kotz 60 f., N. N. 10 f., Laurán Agoston 5 K, Domokos Andorné 4 K, dr Pus-kás Béla 1 K, Erdélyi Éva 4 K, Rigó László 1 K, Ardelean Jusztin 2 K, Ponorán Lukács 1 K, Kaczián Kálmán 1 K, Lánzy Ferencz 1 K. Összesen: 49 K. 20 f. Az előbbi kimuta-tással együtt: 7252 kor.

VI. sz. gyűjtő iv. Gyűjtők: Buhl Kornél és Csányi Sári. Agnelly Irén 1 K, N. N. 2 K, Éderné 60 f., Moess Károlyné 1 K, Hofbauer Pálné 1 K, Vilmos Jakabné 40 f., Fényesné 40 f., özv. Papolczy Ferencné 2 K, D. R. 40 f., dr Fisch A. 40 f., Hegedüs Gézáné 1 K, Balázsovich Jenő 2 K, Dobosffy 5 K, N. N. 1 K, Összesen: 18 K 20 f. Az előbbi kimutatással együtt: 7270 K 20 f.

* **Rövid hírek.** Öngyilkosság. Seprenyi János 55 éves komádii lakos felakasztotta magát. Öngyilkosságának okát nem tudják. — *Vizbefultak.* Kertnégi Lajos tegnap, augusztus 3-án este a pocsaji határban Szilágyi Gábor kutján vizet merített, de oly szerencsétlenül, hogy a kutba fulladt. *Heregye* Miklós Mézes községi lakos három és fél éves gyermeke játszás közben a vizes gödörbe esett és belefulladt.

* **Találtak** 190 korona pénzt és ezenfelül egy női kézitáskát erszényvel és némi pénztartalommal. Igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrségen.

x **Sok pénzt takarít,** ha mindennemű vásznat, ágyneműt, paplant, takarót, női és férfi fehérneműt közvetlenül gyárakból rendel. *Kereskedelmi iroda Budapest, Kerepesi-ut 65. I. em.*

x Felhívjuk a t. olvasó közönség figyelmét **Mitteiler Ede** férfi-szabó mai számunkban közzölt hirdetésére.

Pannonia étterem és téllkert.

Első minőségű **Dréher-féle KORONA-SÖR**, termelőktől beszerzett **kitünő BOROK**; továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 fillérért.**

Tisztelettel

KARNER GYULA vendéglős.

MULATSÁG.

Házi hangverseny a Püspök-fürdőben.

A nagyvárad i. z. nőegylet létesítendő leány-árvaháza javára f. hó 6-án vasárnap délután fél 7 órakor a Püspökfürdőben tartózkodó vendégek házi koncertet rendeznek a következő programmal:

1. Neworall István zenetanár ur: Rhapsodia.
2. Gaál Tussi k. a.: Operette dalok.
3. Aron Rizike k. a. és Lukács Endre ur: Füttyü duett.

4. Rózsa Ilonka k. a. Vig monológ Heltaitól: „Boldogtalan asszony.”

5. Lukács Béla ur: Olasz dalok, Paolo Tostitól.

6. Meglepetés.

Táncz reggelig. A jótékonság iránt való tekintettel a nagyközönség b. pártfogását kérjük. Belépő jegy 1 korona.

TÁVIRATOK.

A válság.

Budapest, aug. 4. (Saját tud. táv.) Egyik esti lap úgy értesül, hogy amennyiben az ügyvezető kormány a válság ügyét szeptember 15-éig, amikor a képviselőház összeül, megoldani nem lesz képes, ez esetben Fejérváry másnak adja át helyét. Utódja az *általános választói jogot*, valamint a *házzsabály-reformot* programjába föltétlenül föl fogja venni. Hogy pedig erre nézve a nemzet állásfoglalását láthassa, föl fogja osztalni a Házat.

A függetlenségi és a koalíció.

Budapest, aug. 4. (Saját tud. táv.) *Kossuth* Ferencz a Magyarország ma este megjelent számának vezető cikkében kijelenti, hogy alaptalan az a tendenciózus híresztelés, mintha a függetlenségi párt régi hagyományaihoz hűtlenül ma már 67-es alapra kívánna helyezkedni. A pártot senki sem képes valott ősi elveitől eltéríteni.

A nagyszécsényi ünnep.

Budapest, aug. 4. (Saját tud. táv.) *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke a szeptember hó 12-én Nagyszécsényben megtartandó Rákóczy-ünnepre a képviselőket megleghangu bazafias levélben hívta meg Nógrádvármegye nevében. Fölkéri képviselőtársait, hogy testületileg jelenjenek meg és akik résztvenni kívánnak az ünnepélyen, lakczimüket idejekorán tudassák a képviselőház elnökével.

Az orosz alkotmány.

Budapest, aug. 4. (Saját tud. táv.) Szentpétervárról az a jelentés érkezik, hogy a Péterhoffban megtartott koronatanácsban Solopski gróf azt a tanácsot adta a cárnak, hogy mielőtt a forradalom lecsilapításához fogna, hirdessék ki a *szólás- és gondolatszabaoságot*.

Vilmos és Edward.

Budapest, aug. 4. (Saját tud. táv.) Berlinből híre jő, hogy Vilmos császár Edward angol királylyal Marienbadban találkozni fog.

A kisenevi zsidók.

Budapest, aug. 4. (Saját tudósítónktól.) Kisenev sétaterén tegnap az esti órákban a sétáló közönséget revolverrel és szöges korbacscsal fölfegyverezett tömeg támadta meg, amely nagymérvű vérengzést vitt végbe, nem kimélve a színházból hazatérő közönséget sem. A tömeg rabolt is. Rendőrség távoltartotta magát, sőt a tömegben álarcos rendőrkém is erőszakoskodott és rabolt a többivel. A botrányos erőszak főként a zsidók ellen irányult.

Vörös László Karlsbadban.

Budapest, aug. 4. (Saját tud. táv.) Vörös László kereskedelmi miniszter Karlsbadba érkezett.

Villámcsapás áldozatai.

Budapest, aug. 4. (Saját tud. távirata.) Bajáról jelentik, hogy a szomszédos Nagybácska bács megyei községben tegnap a villám Gyenes Péter földműves kertjébe lecsapott és két leányát agyonujtotta.

Halál a sineken.

Budapest, augusztus 4. (Saját tud. táv.) Püspökladány és Debreczen között haladó budapesti vonat egy intelligens férfit elgázolt kiletét azonban még nem sikerült megállapítani.

A bártfai játékbank.

Budapest, aug. 4. (Saját tud. táv.) A kormányhoz közel álló egyik fővárosi napilap illetékes helyről azt az értesülést veszi, hogy Kristóffy belügyminiszter, miután tudomására jutott, hogy Bártfafürdőtelepen több fürdővendég tiltott szerencsejátékban igen nagy összegeket vesztett, utasította Sárosvármegye alispánját, hogy a kinosföltűnést keltő ügyben haladéktalanul szigorú vizsgálatot indítson. A vizsgálat föladata lesz kideríteni, hogy a híresztelések mennyiben felelnek meg a valóságnak. Ami ha így volna, a belügyminiszter a legszigorubb megtorló intézkedéseket fogja alka mazásba venni.

Háboru és béke.

Budapest, aug. 4. (Saját tud. távirata.) Az Eveningpost jelenti: Sato japán követségi titkár Witte kijelentéseire vonatkozólag úgy nyilatkozott, hogy ő Witte kijelentéseiből nem veszi ki azt, hogy Witte nem nyert volna korlátlan felhatalmazást a békefeltételeinek megkötésére. Ő világosan látja, hogy Witte döntésének kötelező ereje lesz a cárra. Sato becslése szerint Japán hadiköltsége naponként 2 millió yent tesz, vagyis egy összegben 500 millió dollár, Sato vonakodott megjelölni a japán által követelt kártérítési összeget, de

megjegyezte, hogy amikor egy ország kártérítést követel, rendszeren sokkal nagyobb összeget követel, mint a mennyit tényleg kiadott. Witte ma újra határozottan megczátolta, hogy ő azt állította volna, hogy nem viseltetik bizalommal a tárgyalások eredményére nézve és kijelentette, hogy ő semmi ilyet nem mondott és soha olyan kijelentést nem tett, amelynek ezt az értelmet lehetne tulajdonítani.

Budapest, aug. 4. (Saját tud. táv.) Londonból jelentik, hogy mikor Witte automobilja az utcán megjelent, zajos ovációban volt része.

Az a nyilatkozat, melyet partraszállása után az amerikai sajtó részére átadott, kitűnő hatást tett. Ebből a nyilatkozatból arra következtetnek, hogy Witte a békét meg fogja csinálni.

A nyilatkozat hatását még fokozza a Times tudósítójának jelentése. Az újságíró a Wilhelm der Grosse hajón elkísérte Wittét tengeren túl utjára. Kijelenti, Witte közlései bizalmas jellegűek voltak, azért nem tehet közzé egyebet, minthogy azt az impressziót nyerte, hogyha a japánok föltételei megnyerik a cárt, hozzájárulását, létre fogja hozni a békét.

Budapest, aug. 4. (Saját tud. táv.) Immár nyilvánvaló az Evening Telegraph távirata, hogy Witte ismeri a japánok feltételeit és kijelentette, hogy azok elfogadhatatlanok ügyetlen misztifikáció. Witte nyilatkozatából is kitűnik, hogy Oroszország óhajtja a békét. Érdekes Mornig Post híre, hogy a cárt már nem vonakodik hadikárpótlástól, ellenben területet nem akar átengedni. Japán meg is elégednék azzal, ha a Sachalin-szigetet megvásárolják Oroszországtól, úgy hogy annyival bevessebb kárpótlást fizetne Oroszország.

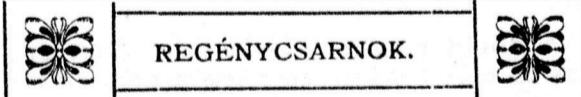
Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) Newyorki tudósítás szerint Witte a tegnapi napot a Sonet Regis szállóban töltötte, jókedvűnek látszott, de udvariasan elutasított minden újságírót.

Uj angol hadihajó.

London, aug. 4. Az admirális 12 turbinás 230 tonna súlyu torpedóuzót rendelt meg parti szolgálátra.

Aranybányászok sztrájkja.

Pert (Nyugat-Ausztrália), aug. 4. Az itteni aranybányákban munkabér leszállítása következtében nagymérvű sztrájktól tartanak. Az üzemet több bányában beszüntették.

Mikor a mama olyan gondos.

— BESZÉLY. —

JEANTÓL.

9.

A nap alább hagyott kintzásával. Délutáni öt óra volt.

Prónayné s leánya, ki daczára, hogy Jenő jegyese volt, némi aggodalommal hallgatta anyját, a kertü lugasban voltak. — Jenő távol volt. Talán az elutazásra készült.

Ugyan mi lehet oka, hogy Margit oly elfogult? Nem találja helyét mint a bűnös, mikor vllani akar. — De ugyan mit? Százszor eltökéli magát belekezdeni, de fél tőlle; most anyjának egy-egy kérdése, majd örömtől sugárzó arca teljesen hallgatásra inték.

De végtére is kikellott félig üriteni azt a

keserü poharat, melynek felét anyjának adja oda.

Hej keserü lesz az a pohár az a felfedezés, mit anyjának akar tenni.

Erőt vesz magán a gyermek s a nélkül, hogy anyjára tekint-ne, szólott hozzá:

— Kedves anyám, eljegyzésemet illetőleg némi felvilágosítással tartozom neked.

Prónayné pedig leánya komoly arczára tekintve nevetni szeretett volna, mikor ő olyan boldog; talán azért hogy leánya férjhez megy; oh nem, inkább ő nyert gazdag vőt.

— Kérlek hallgas meg?

Prónayné pedig mosolygott tovább is; de azért megsimogatva leánya szöke fürteit, egész naivul szólott hozzá:

— No jól van! Jókedvemnek köszönje Margit, hogy meghallgatom. Tehát csak röviden!

Margit pedig rákezdte, hogy:

— Kedves mama . . . itt aztán elhallgatott, mintha megbánta volna azt is, amit mondott.

— Tehát kedves mama — ismétlé Prónayné, ki kíváncsi kezdett lenni.

Margit pedig tudta, hogy ez a hallgatás nem tarthat így tovább; százszor inkább tudjon meg mindent.

— Tehát kedves anyám, a Jenőnek szóló táviratot . . . táviratot én irtam — s ezzel megeredtek könnyüi; csakhogy egyszer tul volt rajta.

Prónayné pedig, mintha tréfálna leánya, görcsös nevetésbe tört ki erre a szóra.

— Ugyan Margit, hogy beszél . . . hahaha! . . . beszélhetsz ilyeneket hahaha!

Hej, hogy fájt Margitnak az a nevetés; — de azért szívszakadva folytatta;

— Bocsáss meg anyám, de úgy van. Te számtalanszor mondád, hogy gazdag emberhez kell mennem nőül; Jenő pedig értesített, hogy kifog neveztetni . . . így tehát csak haladékot kellett nyerni s én . . . s én, hogy azt elérhessem egy távirati blanquettát kérttem . . . szóval a távirat hamis.

Ideje volt, hogy befejezze, mert élettelenül hullott anyjának lábaihoz. Nem szólt, nem is könyezett, Gyengébb volt mint hitte. Elájult.

A másik pedig nevetett egész erejéből. Csak mondogatta, hogy hamis; s nevetett ismét. Oly jól esett neki, mintha szívet facsartak volna.

Ott feküdt a kedves Margit; rá se nézett.

Csak midőn nem kintozta tovább Prónayné a görcsös nevetés, kezdett eszmélni szegény. Megsimítá homlokát s mohón kapott anyja kezéhez. Az már nem nevetett akkor; lehajolt hozzá s félig fájdalmas, félig szánakozó hangon mondá:

— Gyermekem! Eljátszad jövőd.

Aztán maga mellé ültette leányát. Beszélt neki mindenről; az meg beeejegyezt, jóváhagyott mindent, mikor oly engedelmes, mikor úgy szereti anyját.

S azzal megcsókolta s ott hagyta!

Margit pedig sirt keservesen, mint a gyermek.

Prónayné azalatt felment a salonba.

Magányra volt szüksége. Nehogy háborítsák, felmentében meghagyta az öreg Mihálynak újból, hogy senkit se bocsásson hozzá.

Alig ült le, már is zavarták.

Jenő szava hallatszott az előszobában. Épen jókor.

— Tán tréfál kend Mihály? De ha parancsom van. Eresszen be ha mondom! — párbeszéd után félretolta az öreget utjából s belépett Jenő.

— Nagysádnak igaza van, hogy ez a Mihály bárdolatlan ficzkó. Képzeld: azt állítja, hogy parancsa van senkit, még engem is, Margit jegyését, be nem bocsátani. Hahaha! — szavakkal közeledett vidozan Prónaynéhoz, kinek hidegségét éppenséggel nem vette észre.

Vajjon miért volt oly vidoz Jenő. Hazamenve készülődni akart az elutazáshoz, midőn nagybátyja jóságigazgatója lépett be hozzá, értésére adván, hogy nagybátyja, amennyiben birtoka nagyobb részét még életében átadni óhajtja, magához kéri. Egy pillanat alatt vilá-

gos lön előtte minden: a távirat hamissága, Prónayné álnagylelkűsége s hogy az egészben a Margit keze működhetett; — De nem félt. Hitt Prónayné adott szavában.

De térjünk vissza.

— Prónayné felállva egész érthetően csak azt mondta:

— Bizonyos ön abban, amit mondott?

— Micsoda kérem?

— Abban, hogy Margit jegyese.

— De minő kérdés? Ez az átkozott Mi-
aály egész megzavarte tejemet. De hát hol
vhn az én imádott Margitom?

— Az én leányom? kérdé Jenőre bámulva
Prónayné.

— Igen kérem Az én imádott je-
gyesem.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az Érmelléki részvénytársaság Nagy-
váradon f. é. június hó 30-án lezárt első mér-
lege 19 229 korona 99 fillér tiszta nyereséget
tűntet fel, ami az eddig befizetett 125.000 ko-
rona részvénytőke 15.25 %-os kamatozásának
felel meg. *Mérleg számla:* Vagyou Készpénz-
készlet 3133 korona 24 fillér, óvadéku letett
értékpapírok 196,982 korona 06 fillér, utánvé-
telek 903 korona 67 fillér, árukészletek 172,440
korona 14 fillér, anyagkészletek 4995 korona
57 fillér, beruházások 46,692 korona 14 fil-
lér, adósk 98,470 korona 34 fillér, ala-
pitási költségek 6320 korona 90 fillér, át-
meneti tételek 766 korona 91 fillér össze-
sen 530704 korona 97 fillér. *Teljes:* Rész-
vénytőke 125.000 korona, elfogadványok 52,172
korona 30 fillér, forgatmányozott váltók 38 244
korona 74 fillér, hitelezők 296 057 korona 94
fillér nyeresemény egyenleg 19,229 korona 99
fillér összesen: 530.704 korona 97 fillér. *Ered-*

ményszámla: Bevétel összesen: 73.951 ko-
rona 12 fillér. Ebből 68.695 korona 12
fillér áru számlán, 4000 korona kamat jö-
vedelem adómentes értékpapírok után, 1256
korona egyéb jövedelmek. *Kiadás:* iroda és
raktárbérek, jutalék, pósta-és sürgönydíjak, ka-
matok, hirdetések, utazási, üzemi és egyéb
költségek: 39.089 korona 02 fillér, tisztviselők
és munkások fizetése és lakásilleménye 15.132
korona 11 fillér, előre nem látott költségek 500
korona, *összesen* 54.721 korona 13 fillér. Ny-
ereseményegyenleg 19.229 korona 99 fillér. Mint
értesülünk az igazgatóság a folyó hó 27-én
megtartandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy
a kimutatott 19.229 korona 99 fillér tiszta ha-
szonból irassék: a conacgyár, gépek, felszere-
lések és hordók számlájára 3000 korona, két-
sleges könyvkövetelések számlájára 2810 korona
korona 79 fillér, az alapítási költség számlára
1320 korona 90 fillér, adószámlára 1000 korona
fizetessék, a részvényeseknek osztalék címén
625 drb. részvény után 10 koronájával (5 %) 6250
korona, az igazgatóságnak tiszteletdíj
címén 1600 korona, a felügyelő-és számvizsgáló-
bizottságnak tiszteletdíj címén 600 korona, a
tartálék alapra irassék 1250 korona, míg az 1398
korona 30 fillért kitevő maradvány új számlára
vezetessék elő. Az igazgatóság továbbá fel-
hatalmazást fog kérni a közgyűléstől arra, hogy
a részvénytőke másik felének befizetését, az ál-
tala meghatározandó időben és részletekben
elrendelhesse.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, aug. 4.

Buza okt. — — — — —	—38.
Rozs okt.-re — — — — —	—88.
Tengeri július 1906. — — — — —	—78.
Zab ápr.-ra — — — — —	13.20
Repeze aug.-ra — — — — —	—50.

Értéktözsde.

Budapest, aug. 4.

Osztárhitelrészvény — — —	512.94
Magyar hitelrészvény — — —	806.50
Leszámitoló bank — — —	464.50
Rimamurányi — — —	514.—
Oszták-m. államvasuti részvény —	649.—
Közuti vasut — — —	569.50
Városi villamos vasut — — —	2450—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905 aug. 4-én.

Magyar aranyjárdék 4% — — —	115.75
Magyar koronajárdék 4% — — —	96.80
Magyar koronajárdék 3 1/2% — — —	87.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% —	97.—
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	27.50
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölcsön —	218.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön —	166.—
Oszták járdék papirban — — —	100.15
Oszták járdék ezüstben — — —	101.20
Oszták járdék aranyban — — —	11.9
Oszták korona járdék — — —	100.15
1860. oszt. államsorsjegyek — — —	157.—
Oszták-magyar bankrészvény — — —	16.30
Magyar hitelbank részvény — — —	82.25
Oszták hitelbank intézeti részvény — —	66.6
Oszták-magyar államvasuti részvény —	672.
20 frankos aranz (Napolendor) — — —	19.8
Német birodalmi márka — — — — —	11.727
London vista — — — — —	140.10
Páris vista — — — — —	95.45
20 márkás arany — — — — —	23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utcza 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vigéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,

számlák, falragaszok,
bál meghívók,
tánczrendek, etlapok,
naplók,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat, és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok
raktárán.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcsó

BUTOR

gyári árban, kezeség mellett
háló-, ebédlő-, szalon és uriszoba
berendezések, valamint egyes butor-
darabok a

Magyar Műbutorgyár
Részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő-utca elején.

Üzletvezető: PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, kávéház- és szálloda-
berendezések műipari vállalata.

Kívánatra rajzok és költségvetések.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

értési a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes fényképesz lámpák és mindenemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyertyánként 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett.
Ivólámpák

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

— villamosvilágítási —

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Eladó ház.

A város legegészségesebb le-
vegővel bíró részén egy még 10
évig adómentes ház, mely áll
3 szoba, 2 konyha, pincze és
hozzá való mellékhelyiségekből,
szabad kézből eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal.

1254.

HIRDETÉSEK

jutányos árban

felvételre

a

„TISZÁNTUL“

kiadóhivatalában.

Kiadó lakások.

Nagypiacz-téren a volt Mandel-féle
házban 2 utcái és két udvari szoba s
a hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló
lakás 1905. november 1-re kiadó.

Lukács György u. 6 szám alatt volt
Rómer-féle házban 2 udvari szoba s a
hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló
lakás 1905. november 1-re kiadó.

Galamb-utca 110 szám volt Mészá-
ros-féle házban 2 utcái szoba s a hozzá
tartozó mellékhelyiségekből álló lakás
1905. november 1-re kiadó.

Értekezhetni a »Polgári takarékpénz-
tárnál« Kossuth-utca 4 szám. 1262.

„Nagyvárad Hitelbank“

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi
időtartamra a legolcsóbb kamatláb
és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses
jelzálogkölcsonöket
nyújt,

amelyeket a legrövidebbidő alatt fo-

lyósít. Kölcsönkérő részről hiteles
telekkönyvi kivonat, kataszteri bir-
tokiv és esetleg községi becsü-bizo-
nyítvány mutatandó be. Drágább
kamatozásu kölcsönöket bélyeg és
illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó
számlára:

6 hóig elhelyezett 5%-os kamatot
összeg után 5%-os fizet

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat

Értékpapírok, ékszerek és terményekre
előleget ad. Az igazgatóság.

HIRDETMÉNY.

A »Biharmegyei takarékpénztár« 1905. január hó
18-án tartott rendes közgyűlésének határoza értelmében a takarékpénztár
jelenleg forgalomban levő 200 korona névértékű részvényei bevonatnak
és mai naptól kezdve

600 kor. névértékű részvényekre

kicszeréltetnek; és pedig: minden 3 régi részvény, illetőleg 2 régi
részvény és 1 új részvényre vonatkozó teljesen befizetett ideiglenes
elismervény, végül 6 átvételi jog gyakorlatát tanúsító igazolvány elle-
nében 1 drb. új 600 korona névértékű részvény adatik ki.
Nagyvárad 1905. június hó 5-én.

Biharmegyei Takarékpénztár
igazgatósága.